

III VILJANDI VALLA MÄLUMÄNG

2017

VI voor Paistus
8. november

1. osa

1. Kirjandus (Kai Oidermaa)

Tuntud luulerida „Ja sada surma...” on enda romaani pealkirjaks kasutanud kaks eesti kirjanikku. Kes?

Vastus

V. Beekman ja M. Ernits

2. Ajalugu (Marju Must)

Vanasti pidi pruut ämmale näitama, et ta oskab teha seitset vajalikku tööd: odraleiba küpsetada, sukakanda kududa, lapse tagumikku kasida, kotikangast kududa, ahjuluuda köita, takulõnga kedrata ja ... Milline oli seitsmes töö, mida naine pidi oskama?

- A. Lehma lüpssta
- B. Hobuvankrit juhtida
- C. Lamba kaela niita

Vastus

C. Lamba kaela niita

3. Ettevõtlus, majandus (Marko Vilu)

Maksu- ja tolliameti andmetest selgub, et Eesti äriühingutest on kolmandas kvartalis suurimad tööandjad: Rimi, Maxima ja Selver (esikolmik). Kes on suurim?

1) Rimi

2) Maxima

3) Selver

Vastus

Eesti suurimad tööandjad kolmandas kvartalis

MAXIMA EESTI OÜ

3666

SELVER AS

2640

RIMI EESTI FOOD AS

2634

4. Loodus, geograafia (Anneli Sims)

Mida näitavad vahtralehtedel olevad mustad "pigilaigud"?

Vastus

Näitavad, et õhk puude ümber on puhas.

Vahtratele tekitab musti pigilaike roosteseen, vahtrapigilaik. Nimetatud seen on tundlik õhusaaste suhtes, seetõttu peetakse pigilaikudega vahtralehti puhta õhu indikaatoriks ja tõepoolest suurlinnade parkides kohtab pigilaikudega lehti harva.

5. Kultuur (Marju Must)

Oktoober oli viinakuu, porikuu, roojakuu, kulukuu,
rehekuu, vihmakuu jne.

Kuidas aga nimetatakse rahvakeeles NOVEMBRIKUUD?

Vähemalt neli nimetust = 1 punkt;

rohkem kui neli nimetust = 2 punkti;

Vastus

1. mardi- ja kadrikuu (võib ka eraldi nimetada)
2. talvekuu
3. külmaaku
4. hingeku
5. kooljaku
6. kosjaku
7. tahmaaku

6. Kes on kes? (Sirje Põder)

KELLE KOHTA KÄIVAD JÄRGMISED FAKTID?

- Elas 8.11.1763 – 15.03.1832 (ukj)
- Isa oli eestlane, kes oli abielus aadlisoost sakslannaga
- Õppis Halle Ülikoolis teoloogiat, muusikat ja joonistamist
- Nõudis talurahvakoolide olukorra parandamist ja koolidele õppekirjanduse soetamist
- Kirjutas mitu aabitsat, usuõpikut ja matemaatikaraamatuid
- Võttis eesti keeles kasutusele üsna palju sõnu
- Koostas suurt eesti keele sõnaraamatut, mille käsikiri on säilinud osaliselt
- 1819 tõlkis „Lihwlandi-ma Tallorahhwa Seäduse”

Vastus

Otto Wilhelm Masing

7. Sise- ja välispoliitika (Urve Mukk)

Haldusreform on Eestis selleks korraks läbi ja kohalike omavalitsuste valimised toimunud. Mitu linna ja valda on nüüd Eesti kaardil?

Vastus

Eestis on 79 kohalikku omavalisust: 15 linna ja 64 valda.

8. Muusika (Marko Vilu)

Nimetage see mees, kes laulab (tavaliselt ei laula).

Vastus

Allan Roosileht

9. Sport (Sirje Põder)

Kes on pildil?

Vastus

Janek Õiglane, kümnevõistleja. Kergejõustiku MM-I 2017
Londonis parima koha saavutanud Eesti sportlane.

10. Eestlased laias maailmas (Kai Oidermaa)

Euroopa Komisjon pärjab igal aastal kellegi Aasta Kodaniku tiitliga. Statuudi järgi võib selleks olla ka organisatsioon. Kelle esitas tänavu Eestist nominendiks Euroopa Liidu saadik Kaja Kallas?

Vastus

SA Teeme Ära

11. Viljandi vald (Urve Mukk)

Piltidel on uue Viljandi valla kirikud. Mis nime nad kannavad? (Märkida õiges järjekorras)

Vastus

1. Kolga-Jaani (Ristija Johannese) kirik,
2. Paistu (Püha Neitsi Maarja) kirik,
3. Tarvastu (Peetri kirik).

12. Varia (Sirje Põder)

8.11.1994 astus ametisse taasiseseisvunud Eesti lühimat aega tegutsenud põhiseaduslik valitsus, mille tegevus lõppes 17.04 1995. Kuna valitsus ei teinud olulisi otsuseid, kutsuti seda jõulurahu valitsuseks. Kes oli selle valitsuse peaminister?

Vastus

Andres Tarand

2. osa

13. Kirjandus (Kai Oidermaa)

J.Swifti tegelaskuju dr. Gulliver sattus mitmel korral väga kummalistesse kohtadesse. Kord sattus ta maale, kus elasid vastikud inimesesarnased olevused, keda kutsuti „jähhuudeks“ ning kaunid ja õilsad olendid, kes ise nimetasid end „hihnhmideks“. Välimuselt sarnanesid nad ühe siiani inimese sõbrana tuntud loomaliigile, kelle osakaal majapidamistöodes küll viimasel ajal on vähenenud. Millisest loomaliigist on küsimus?

Vastus

Hobune

14. Ajalugu (Marju Must)

Mille kohta on öelnud Johann Sebastian Bach nii: „Küll
..... maitseb magus. See on meeldivam kui tuhat
suudlust ja magusam kui muskaatvein.“ Samanimeline on
ka tema üks kantaat.

Honore de Balzac on öelnud: „ Kui..... mõjuma hakkab,
asuvad mõtted kiirmarsile nagu mõne suure armee
pataljonid.“ Millest jutt?

Vastus

Kohv

15. Ettevõtlus, majandus (Marko Vilu)

Mis aparaat see on? Milleks kasutatakse?

Vastus

Sõstrakorjaja

16. Loodus, geograafia (Anneli Sims)

Eesti kõrgeimal asuv järv kannab nime Tuuljärv. Kui kõrgel asub see järv merepinnast?

Vastus

257 meetri kõrgusel.

Järv asub Võru maakonnas, Haanja vallas. Järv jääb
Munamäest umbes kilomeetri lõuna poole.

17. Kultuur (Marju Must)

Prints Hamlet ja kuningas Lear on teatrites tavaliselt meeste rollid. Ometi on neid Eestis mänginud ka naised. Hamlet oli naine aastal 1987 ja Lear aastal 2001. Kes neid on mänginud?

Vastus

Merle Jääger on mänginud Hamletit; Ita Ever Leari.

18. Kes on kes? (Sirje Põder)

Laulab tänane sünniaastapäevaline. Kes?

Vastus

Ervin Abel (Plaadilt Oh Sa issand – Siga see on tore loom)

19. Sise- ja välispoliitika (Urve Mukk)

Euroopa Liidu Nõukogu töö sisulise järjepidevuse tagamiseks koostavad kolm järjestikust eesistujariiki 18-kuulise ühisprogrammi, mis aitab kindlustada, et olulised teemad püsivad tähelepanu all mitte ainult ühe riigi eesistumise ajal, vaid pooleteise aasta jooksul. Kellega moodustab Eesti kolmiku?

Vastus

Eesti on ühes eesistujariikide kolmikus Bulgaaria ja Austriaga. Eesti, Bulgaaria ja Austria ühisprogramm kinnitati 20. juunil 2017 üldasjade nõukogus.

20. Muusika (Marko Vilu)

2005. aasta Eesti Muusika Karikal võistlesid omavahel
..... lauldes teineteise loomingut omas võtmes.

Nimetage, kes võistlesid omavahel.

Vastus

Maarja-Liis Ilus & Rein Rannap ja Meie Mees.

21. Sport (Sirje Põder)

Esimene dopingu tõttu diskvalifitseerimine toimus 1968. aasta Mexico olümpial, kus Rootsi viievõistleja Hans-Gunnar Liljenwall sai võistluskeelu. Mida oli ta liiga palju tarvitanud?

Vastus

Õlut

22. Eestlased laias maailmas (Kai Oidermaa)

Maineka majandusajakirja Forbes 100 mõjukama naise nimestikus leiame 79. kohalt esmakordselt ajaloos ka ühe eestlase nime. Kelle?

Vastus

President Kersti Kaljulaid

23. Viljandi vald (Urve Mukk)

Kas Viljandi vald on õppiv vald? Viimastel andmetel oli Viljandi vallas 9259 elanikku. Mitu inimest/protsenti neist õpib Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) andmetel?

Vastus

Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) andmetel õpib neist 1501 inimest ehk 16,2% (üldhariduses 1030, kutse- ja kõrghariduses 471).

24. Varia (Sirje Põder)

Kus? Mis? Iga õige vastus 2 punkti

Küsimus tuleb lauda paberile prindituna

Vastus

1. Heimtali
2. Pirmastu
3. Pulleritsu
4. Kalmetu Kooli Staadion
5. Ramsi Turvas
6. Valma Seikluspark
7. Paistu kalmistu kabel
8. Pärsti mõisahoone

Eelmises mängus tehnilistel põhjustel ära jäänud küsimus (Sirje Põder)

See siin on üpris eriline lõik. Kui kiiresti teile pähe tuleb, miks see nii eriline on? See on nii mõistlik lõik, et tundub, et miski pole viltu – ning tegelikult polegi miskit viltu. Siiski on see lõik eriline. Miks? Uuri, mõtle, küll see Sulle selgeks muutub. Ole enesekindel ning Sul on tublisti lootust. Edu Sulle, mõtlemine läheb Sul päris kenasti! Mälumäng ongi ju mõtlemine.

Vastus

Eesti keele kõige levinum täht on A. Selles lõigus polnud aga ühtegi A tähte.

Lisaküsimus (Sirje Põder)

Eestis on 2 linna mille nimeks on mingi tegusõna käskivas kõneviisis. Need kaks linna pole sugugi erandid.

Samasuguse omadusega on veel 5 aleviku ja 125 küla nimed. Ülesanne: loetlege 2 min jooksul linnade, alevike ja külade nimesid, mille nimeks on eestikeelne tegusõna käskivas kõneviisis. Ühenimelisi külasid võib olla meie maa erinevates maakondades kümneid. Arvesse läheb nimi ühekordselt.

Vastus

LINNAD:	Anna	Kurna	Loodi	Ole	Pusi	Sae	Vansi
Tapa	Haava	Kärbu	Loosi	Palli	Puski	Sarja	Varja
Tõrva	Haki	Kükita	Lusti	Passi	Puuri	Sirgu	Vasta
	Harju	Küti	Lõpe	Piilu	Põru	Soe	Vea
ALEVIKUD:	Hauka	Laadi	Mangu	Piira	Päri	Sompa	Veere
Loo	Helbi	Laasi	Matka	Plaani	Pööra	Suru	Vila
Näpi	Kaeva	Lange	Miila	Poksi	Pühi	Tilla	Voldi
Risti	Kata	Lao	Moori	Prassi	Raja	Tiri	Välta
Torma	Keri	Lapi	Mässa	Pressi	Rassi	Triigi	Vääna
Tudu	Kosta	Leina	Määra	Pringi	Ringuta	Tooni	
	Kosu	Levi	Määri	Pritsi	Rulli	Turva	
KÜLAD:	Kossa	Loe	Mördi	Pulli	Ruuna	Tuula	
Aele	Kuku	Loo	Nõela	Puista	Rõhu	Uuri	
Ammuta	Kurista	Loobu	Nüri	Purtsa	Räägi	Vahi	

Head õhtut!